

**Dođa
Flora**

Dr. Bülent Gözceliođlu
turkiye.dogasi@tubitak.gov.tr

MADAGASKAR'IN ORKİDELERİ

Hint Okyanusu'nun güney tarafında yer alan tropik ada Madagaskar, lemurların ve baobobların anayurdu olarak bilinir. Ancak Madagaskar'ın zengin biyoçeşitliliği içinde lemurların, baobobların ve bukalemunların yanı sıra çok sayıda orkide türü de vardır.

Bugüne kadar Madagaskar'da 1.000'den fazla orkide türü tanımlanmıştır. Bunların da %90'ından fazlası endemiktir, yani yalnızca Madagaskar'da bulunur. Orkideler esas olarak güzel çiçekleriyle meşhurdur. Bundan dolayı onlara, "çiçeklerin kraliçesi" de denir.

Orkideler genel olarak ağaçların gövdesi üzerinde büyür. Güneşin yakıcı etkisinden bu ağaçların yaprakları sayesinde korunurlar. Madagaskar orkidelerinin sadece iki cinsi (Vanilya ve Galeola) tırmanıcı bitkiler gibi büyür.

Madagaskar, baharat vanilyası (*Vanilla planifolia*) dâhil olmak üzere yedi farklı vanilya bitkisine ev sahipliği yapar. Madagaskar'ın kuzeydoğusu, vanilya tarlalarının çoğunun bulunduğu yerdir. Sambava şehri "vanilyanın başkenti" olarak bilinir. Madagaskar'daki bazı orkideler toprakta yetişir. Bazıları toprağın altında yumrular oluşturur. Bu kök yumrular, orkidelerin uzun süreli kuraklıklarda bile hayatta kalabilmesini sağlar. Bu kök özellikleri sayesinde orkideler, Madagaskar'daki nemli yağmur ormanları, kuru ormanlar, yüksek rakımlı yerler, vadiler ve savanlar gibi çok farklı habitatta yaşayabilir. Birçok orkide türü bazı gübre çeşitlerine ve böcek ilaçlarına karşı oldukça hassastır, bu nedenle yoğun zirai ilaçlama ve gübreleme yapılan tarım arazilerinin yakınlarında büyüyemez.

Madagaskar'daki tüm orkidelerin soyu tehdit altındadır. Bundan dolayı tüm orkideler yasal koruma altındadır. Ancak, ağaç kesme, tarım alanlarının açılması ve tarla yakma gibi nedenlerden dolayı orkidelerin yaşam alanları gittikçe daralmaktadır. Orkideler bazen yasa dışı yollarla toplanmakta ve bu da Madagaskar orkidelerinin soyunu tehdit etmektedir.